

วิสัญญีแพทย์ ผู้รอบและลอบรู้

ปกจิตต์ ประมวญ*

การทำงานของวิสัญญีแพทย์ในปัจจุบัน ได้ครอบคลุมอย่างกว้างขวางในด้านการดูแลผู้ป่วยก่อนการผ่าตัด ระหว่างการผ่าตัด และหลังการผ่าตัด โดยที่จะต้องเริ่มเข้าไปดูแลปรับปรุงผู้ป่วยให้อยู่ในสภาพที่เหมาะสมกับการผ่าตัดและการให้ยาสลบ ต้องตรวจสอบสภาพของผู้ป่วยทั้งทางร่างกายและจิตใจ ประวัติการเจ็บป่วยในอดีต, การใช้ยา, การแพ้ยา, ความแข็งแรงของร่างกายในปัจจุบัน, การออกกำลังกาย, อาจจะต้องขอเลื่อนการผ่าตัดเพื่อปรับปรุงสุขภาพของผู้ป่วยให้ดีขึ้น ให้ผู้ป่วยได้มีโอกาสซักถามรายละเอียดของการดมยา, การใช้ยา, หรือปัญหาอื่น ๆ ซึ่งเกี่ยวข้องกับการให้ยาสลบก่อนการผ่าตัด ช่วยให้ผู้ป่วยมีความมั่นใจและลดความกระวนกระวายจากการกลัวการผ่าตัด ทุกวันนี้ได้ประยุกต์ให้สามารถให้ยาหลายชนิดร่วมกัน เพื่อให้ผลดีที่สุดในการให้ยาสลบ เช่น ยานาสลบทำให้ผู้ป่วยหลับได้อย่างรวดเร็ว ปรากฏจากผลกดระบบหัวใจและหลอดเลือด ให้ยาพอเพียงที่จะระงับความเจ็บปวดลดการตอบสนองของระบบ sympathetic, ทำให้กล้ามเนื้ออ่อนตัวเพื่อจะทำผ่าตัดได้สะดวก ลดการสูญเสียเลือด และคงมีฤทธิ์ระงับปวดหลังการผ่าตัดด้วย การให้ยาหลายชนิดร่วมกันนั้น วิสัญญีแพทย์ต้องรอบรู้ถึงการให้ยา, ผลข้างเคียงโดยละเอียด ซึ่งอาจจะต้องรวมทั้งยาที่มีให้ยาสลบโดยตรงด้วย

และยังต้องรู้จักการใช้เครื่องมือเครื่องใช้ที่ช่วยในการตรวจสอบสภาพของหัวใจ หลอดเลือด การหายใจ สมอ่ง เพื่อให้ผู้ป่วยได้รับความปลอดภัยอย่างสูงสุด อีกทั้งยังต้องมีความชำนาญในการใช้เครื่องช่วยหายใจ, สามารถใช้เทคนิคต่าง ๆ เพื่อช่วยลดความเจ็บปวดของผู้ป่วยและประคับประคองให้ผ่านพ้นภาวะวิกฤตของการผ่าตัดไปได้

ทั้งนี้จะเห็นได้ว่าหน้าที่ของวิสัญญีแพทย์นั้น ครอบคลุมอย่างกว้างขวาง ความรู้ความชำนาญของวิสัญญีแพทย์แต่ละท่านนั้น จะมีส่วนสำคัญในความปลอดภัยของผู้ป่วยอย่างมาก อาจจะกล่าวได้ว่าการผ่าตัดนั้น ผู้ป่วยจะถึงแก่กรรมหรือรอดปลอดภัยขึ้นกับความสามารถของวิสัญญีแพทย์ ส่วนผลของการผ่าตัดนั้นขึ้นกับศัลยแพทย์ ปัจจุบันนี้ทั้งศัลยแพทย์, ผู้ร่วมงานอื่น และตัวผู้ป่วยเองได้เล็งเห็นความสำคัญของวิสัญญีแพทย์จนอาจจะกล่าวได้ว่าวิสัญญีแพทย์นั้นได้เริ่มหลุดพ้นจากสภาวะผู้ปิดทองหลังพระบ้างแล้ว

การดูแลผู้ป่วยนั้นจะได้รับผลดีขึ้นถ้ามีความร่วมมือจากทุกฝ่าย โดยที่แพทย์เจ้าของไม่ว่าจะเป็นอายุรแพทย์, ศัลยแพทย์, สูติแพทย์ ฯลฯ ได้ให้ความสำคัญในการดูแลผู้ป่วยในแต่ละด้านเสมอกัน จะทำให้อัตรารอดปลอดภัยของผู้ป่วยนั้นสูงขึ้น

* ภาควิชาวิสัญญีวิทยา คณะแพทยศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย